

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

La serenada dels Jaumets

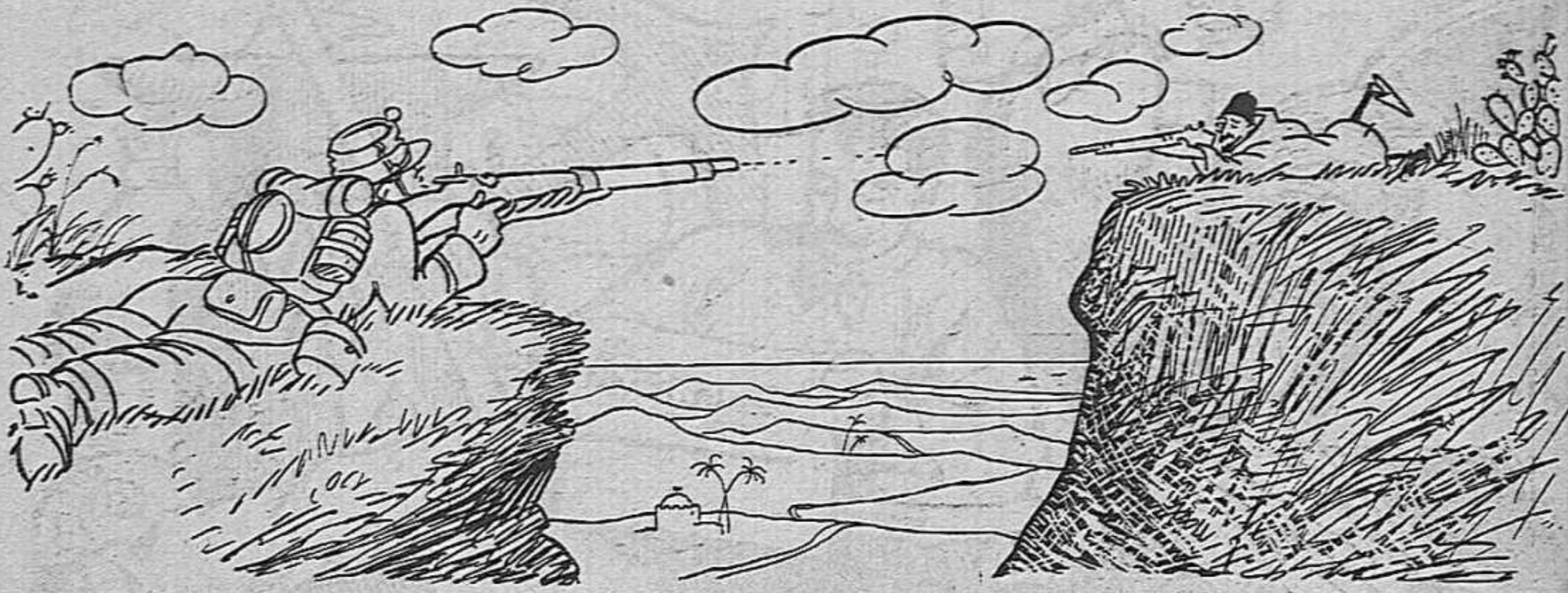
—¡Ai, no llores, no, morena,
si te han hecho traición,

que yo calmaré tu pena
con mi amante corazón!

PICAROL

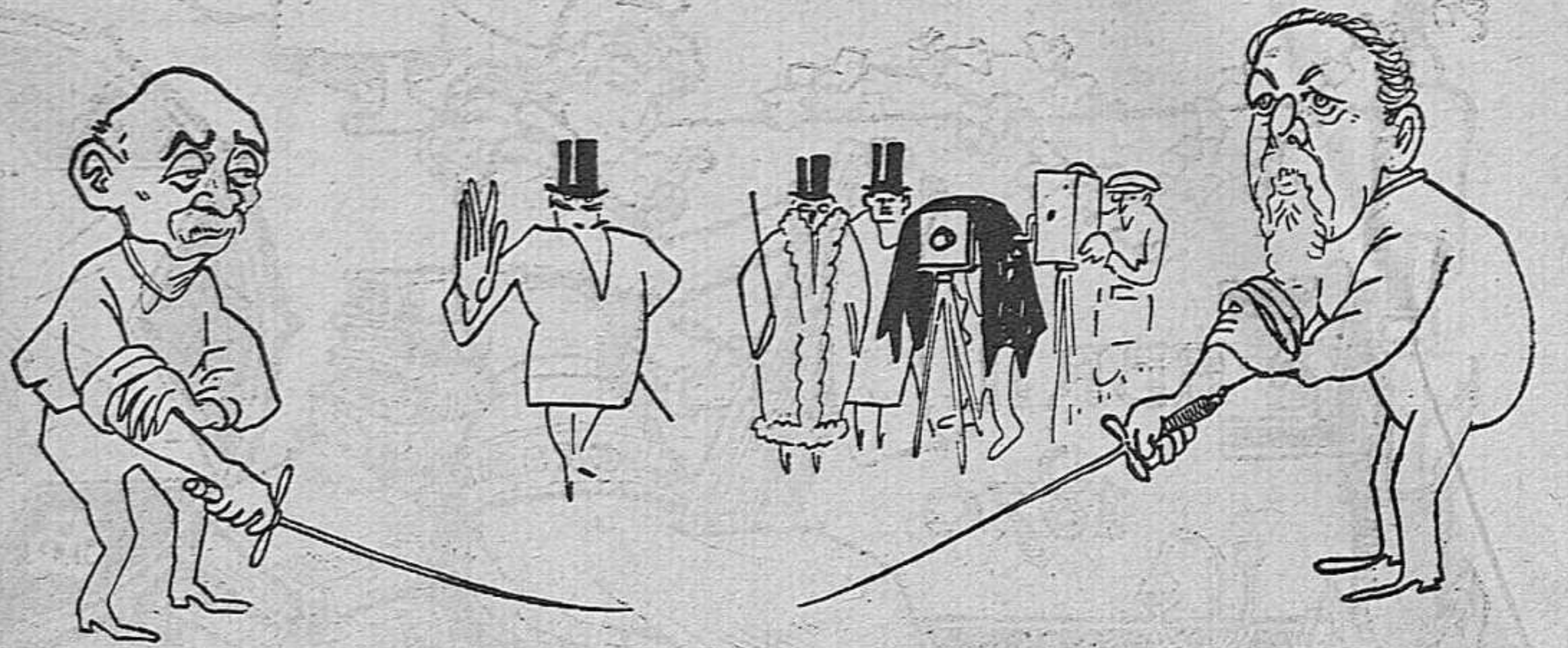
Lo que va dels uns als altres

ELS Francesos al Marroc

Disposantse a matarse per la bandera (un símbol).

ELS Francesos a París

Disposantse a matarse per la Presidencia (una realitat).

EL NOSTRE ARMISTICI

TRAVESSEM dies d'intensitat política. Els fets van més depressa que'l nostre comentari. Fins i tot, a vegades, els fets tornen inútil el nostre comentari; lo qual és una ben agradable emoció.

No arribo tard pera tractar de la visita del senyor Azcárate al Rei; aqueixa visita és un fet historic, devingut, com a tal, etern, y l'història és indefinidament comentable. Hi ha també en aquell succés un valor doctrinal, una mena de cas de consciència ofert al judici y controvèrsia de les escoles polítiques. Planteja, ab la clara vitalitat d'un fet, aquet problema: ¿Es lícit als republicans dialogar ab els monarques? O, viceversa: ¿Deuen els monarques consultar ab els republicans, adversaris directes de la monarquia?

La meua ànima de romantic, el meu sediment de poeta, responen, sense dubtes, a la primera qüestió: Sí. L'entrevista d'un republicà ab un monarca és sempre un bell acte cavalleresc, a condició de que'l republicà sàpiga mantenir la seva dignitat republicana, y vagi als palaus com a *solicitant* y no com a *solicitant*. (Entre parèntesis, exclueixo d'aquesta regla les sollicituds d'indult, de gracia suprema, a benefici d'un tercer, perquè la vida d'un home val tot sacrifici).

Quan un republicà y un monarca dialoguen, s'extén damunt d'ells l'invisible tenda de campana d'un armistici, d'una treva. Són, altamente, *parlamentaris*, en termes de milícia. Hi ha la salutació mutual de dues forces representatives, de dos estandarts: el príncep y la ciutat; que ve a ésser, com si diguessim, el poder delegat y el poder originari, el senyor indirecte y el directe. Per part del príncep se fa un acte que té un valor de *libertat*. Per part del ciutadà se fa un gest que significa *pau*. Y de pau y llibertat se forma l'evolució, aqueix moviment que eternisa la vida dels pobles, sustreientlos a la llei de mort dels individus.

Se podria escriure sobre això un nou y curiós *Tractat del Príncep*, ben diferent del de Machiavel, y vist desde l'aspecte de les conveniències de la nació, y no del mateix príncep. En el capítol on se parlés de les entrevistes del príncep ab els ciutadans no monarques, se faria una necessària distinció.

«En la gènesis d'aquestes entrevistes, mixtes d'un reciproc homenatge, hi ha sempre una causa, un motiu eficient. La resolució del príncep és espontània, nascuda de la propia psicologia personal del sobirà, en vista de la lliure opinió que li mereixin lo que se'n diu les circumstàncies, o be es reflexe de les necessitats de l'hora, condicionat per l'evitació de mals majors que se seguirien si continués la política antiga, y per l'interès de conservació de lo que's pugui salvar, en un règim obstinat y arrelat? Vegi's que, en el darrer cas, aqueixa decisió seria *conservadora*, y no liberal y progressiva; seria una continuació real de la política vella, sota les apariències d'una renovació. Quan el príncep acaba de venir al poder, aleshores se poden induir dels seus primers actes eis actes futurs, la direcció natural y lògica del seu esperit; però quan el príncep ja ocupa el trono desde temps, cal pensar que'l seu acte implica una *conversió*, perquè no se li ha de fer l'ofensa de creure'l una simulació, una resignació o un ardid».

Ademés, aqueixes mutals entrevistes entre'l príncep y els ciutadans que no's reconeixen vassalls, tenen un valor específic, nascut de les circumstàncies en que's realisen; tenen un valor reflecte: el valor de *contracops*.

En el cas concret de l'entrevista de don Gumersind d'Azcarate ab Alfons XIII hi ha, evidentment, un d'aquets valors que'n direm geroglífics: la bofetada moral a don Antoni Maura, el public desmentiment de la suposició natural que's derivava de l'anterior entrevista d'en Maura y el Rei.

Don Benet Pérez Galdós, sintetisant en jus-

ta frase el judici que a nosaltres ens mereix la visita del senyor Azcárate al Palau d'Orient, ha dit: «Com a liberals ens en alegrem; com a republicans ho sentim». —O, lo que és igual: la llibertat hi guanya; la república hi perd. — Y dirà algú: «¿Com s'entén? ¿Es que la llibertat y la república poden tenir interessos antitètics? Lo que és un bé pera l'una, ¿pot ésser un mal pera l'altra?». —No. Vol dir que l'acte trascendental de l'entrevista afavoreix l'evolució y allunya indefinidament la revolució; tendeix a instaurar, lentament y per graus, lo que la revolució instaura de cop y totalment. Y com la república és coronació de llibertat y no primer moment d'ella, en un procediment evolutiu se fa remot, per naturalesa, el cambi de la forma de govern, que seria immediat en una revolució.

Cal insistir sempre en aquet punt. Nosaltres no som republicans ocasionals, no ho som per condicions de temps y lloc, com ha dit que ho és en Melquiades Alvarez. Nosaltres som republicans doctrinals, y creiem que la república és consubstancial ab la plena llibertat. Com delem ab una ben escaient imatge paradoxica, la República és la corona del poble sobirà, y es sabut que aqueixa coronació, apotheosis o triomf del poble, es el darrer moment y no el primer, per la seva mateixa alta y excelencia; es el pinacle o vèrtex de la piràmide Llibertat. De manera que quant més republicans ens sentim, més hem de relegar a l'últim temps de la sinfonia el moment republicà. Una governació sols es plenament republicana quan el poble n'és absolutament digne, perquè república és dignitat y capacitat de sobirania y reialesa popular; es la substitució de caps pera una mateixa corona, que passa del príncep a la nació; es una transmissió de magestat. Y per això's necessita un llarg procés educatiu (com l'educació d'un delfí) pera la nació que té de ésser republicanism coronada. —Es evident, per exemple, que l'implantació soptada y forçada de la república a les nacions hispàniques de Sud-Amèrica no les instaurà vera y reglament en Repúbliques, com no hi instaurà tampoc l'èfimera Espanya de 1873. La Fransa mateixa comensa, tot just fa uns anys, a poderse dir República, segons l'alt valor de la paraula.

El més fort dels motius de censura que nosaltres tenim contra el règim actual es la manca absoluta de coherència, d'*esprit de suite*, de lògica, entre els seus actes. A pesar de la continuïtat y permanència del poder moderador, propia de les monarquies, no hem vist en la política aquella conseqüència doctrinal entre els actes d'un dia y els de l'endemà, que suposa l'acomodament a un sistema doctrinal, a una norma, a un programa. S'ha obrat massa segons el vent, a l'atzar de les circumstàncies, y tal volta atenent més a la conservació y defensa de les institucions que a la natural expansió del règim constitucional y a les conveniències de la llibertat y la ciutadania. Hem vist, masses vegades, actes que no lliguen entre si. L'estrofa monàrquica no sempre ha tingut rima. Y tot això, com es natural, s'ha traduït en una certa falta de garanties pera'l ciutadà. Ara mateix, tot admirant el bell gest del Monarca y volguent obrir les ales del cor a l'esperansa optimista de renovellament, un se demana si l'història no's té reservat, en lo futur, qualque retorn inesperat dels homes d'ahir...

¡Ah! L'història guarda en les seves pàgines tristes consignacions, y el que la lleigeix aprèn que Ferran VII, desde l'exil, jurava de mala gana, jesuíticament, la mateixa Constitució que havia de perseguir després, y en 1820 la tornava a jurar, sota la revolva, y desde 1823 tornava a perseguirla cruentament, sens perjudici de cridar el famós ¡A ellos! an els milicians nacionals revoltats, alentantlos a perseguir la guarda reial fidelíssima. També Lluís XVI, mentres sortia a saludar el poble desde'l balcó de les Tuilleries, ab el barret frigi al cap, preparava la fugida a la frontera y la somniada y venjativa reacció.

Una de les superioritats de la forma republicana es, doncs, la facilitat pera l'evolució; una major aptitud de progrés; la regulació de la marxa lògica y reflexiva; la ductilitat del poder. De bona gana volem creure avui que'l règim nostre accepta aquest empelt de republicanisació, en la vella soca. Però l'històrica visita que ha commogut tota la nació es un anunci, tan gloriós, tan messiànic, tan nadalenc com volgueu, y un anunci té el valor precis de les coses que anuncia. ¿Es de llibertat aquest anunci, com desitgem creure entusiasmatment, efusivament? Doncs esperem, ab l'ànima obera, l'aparició de la llibertat.

**

En la nota que'l senyor Azcárate ha donat, referint la seva visita, se destria, com a essencialment significativa, la pregunta del Rei sobre la conveniència de les consultes an els prohoms antidinásticos, en cas de crisis.

Després de l'irritació d'en Maura, per no haverse'l consultat en la darrera ratificació de poders an en Romanones, aquelles paraules són una forta lliçó. Y com, en cas de consulta futura an el capítol de la Conjunció socialista-republicana, ja se sab que en la resposta hi haurà el consell negatiu sobre la tornada del maurisme, y com, per altra part, aquesta consulta's faria per la sola voluntat del consultat, es verosímil creure que en efecte hi haurà retirades voluntaries que hauran esdevingut forsoses contra tota previsió...

GABRIEL ALOMAR

L'indult

Abans d'ahir, dijous, el Rei va firmar l'indult dels condemnats y perseguits per delictes politics. No cal dir ab quanta alegria rebérem la nova. Eren tants y tants els companys nostres en periodisme y en idees que purgaven en la presó la seva sinceritat, que a l'hora present, recordantnos de la joia que deuen sentir ells al trobarse en llibertat dins la seva llar y entre l'amor dels seus, no tenim esma més que pera lloar el gest de gracia.

Deploram, no obstant, que en lloc de l'indult concedit no hagi sigut una amplia amnistia, que haguera permès tornar a la seva patria a molts que encara senten l'amargor de l'exil per delictes d'opinió. Pensant en aquets darrers, entre'ls quals hi tenim amics entranyables, la nostra satisfacció no es pas complerta. Hauria estat precis que la magnanimitat de les institucions hagués sigut més gran, si ella volia significar la marxa decidida vers una nova ruta de vera llibertat. Com seria precis, encara, que après d'aqueix indult vingués la reforma de les lleis que permeten empresonar y perseguir tan fàcilment als oradors y periodistes que en un instant de fervor obliden l'habilitat curialesca y la prudència hipòcrita que a tants d'altres els permet enriqueixre y progressar a costa dels ciutadans y de la patria, sense que les lleis els trobin.

Ens fa por que després d'aqueix indult, que après d'haverse voidat les celdes dels presos politics, aquestes tornin a omplernarse gradualment, fins que un altre perdó els retorni els drets de ciutadania, y aqueix fer

y desfer perduri per molts anys, pera vergonya dels espanyols.

En fi, sigui com vulgui, extenem els braços pera els lliberats, felicitantlos ab tota l'efusió de nostres cors, enviant als que sofreixen anyorances, lluny de nostra terra, un altre abraç d'encoratjament.

El programa d'en Romanones

N la nova fassa en que ha entrat el partit liberal a Espanya, y après de les visites a Palau dels prohoms republicans, en Romanones sembla, segons se despren de certes afirmacions de la

Premsa, que s'ha proposat seguir un programa de govern que podria satisfacer, en principi, les necessitats del poble. Aquet programa, condensat en poques paraules, seria:

Reforma del codic civil y penal, en quin cas s'imposaria el principi humanitari de l'abolició de la pena de mort.
Derogació de la llei de jurisdiccions, per medi d'altres lleis substitutives incorporades al codic de justícia militar.
Reduir les ordres y congregacions religioses a les absolutament indispensables pera les necessitats de les diòcesis.
Llibertat de cultes y d'ensenyansa, y secularisació de cementiris, pera arribar a lo qual se reformaria la Constitució si fos precis.

Desenrotll de les obres públiques, hidràuliques, forestals y agrícoles.
Millora de les classes proletaries y de les escoles, reformant la primera y segona ensenyansa.
Foment del poder naval d'Espanya y ampliació de serveis en correus y telegrafs, y altres llemadures, com són: la legislació sobre'l retiro pera la vellesa, la creació d'un cos de governadors, l'implantació del matrimoni civil, etzètera.

Això, si ho complís en Romanones, no hi ha pas dubte que produiria un gran efecte en l'opinió liberal y avensada, però tenim fonamentats motius pera creure que de moment no sigui més que uns mirallets enlluernadors pera atreure's la benevolència del país. Si en realitat l'actual Quefe de Govern arribés a intentar quelcom de lo molt que oficiosament li fan prometre els diaris liberals, seria a base de simulacre. Ens fa dir això el veure, per exemple, que en lo referent a la llei de jurisdiccions, si's parla de suprimirla's parla també d'altres lleis substitutives, incorporades en el codic de justícia militar; y en lo referent a tocar la qüestió eclesiàstica's diu que s'ha de fer en connivència del Papa. És probable, doncs, que la política liberal espanyola segueixi essent una mena d'estira y afliuxa pera contentar a tot hom. Ens fa molta por que, encara que existeixin les intencions, manqui el valor civic necessari pera afrontar les dues forces que fins avui han vingut oprimit y ofegant les aspiracions liberals dels espanyols: el militarisme y el clericalisme. Y temem més: temem que manqui gosadia fins pera oposarse a la burocràcia y a les ambicions dels grans capitalistes acaparadors de la Gaceta.

Hem d'estar alerta. Ni programes, ni bones paraules, ni visites al Rei, ni cap apariència d'esmena, per afalagador que sigui, ha de fer nos perdre la desconfiansa.

Després de tants anys de vicis politics, de comedies y d'enganys, racionalment no devem tenir fè en res que vingui dels homes ja de tant

temps contaminats. Les malures cròniques no's guareixen en vintiquatre hores. Els homes no són mitjons que's girin en un moment.

X. X.

La qüestió palpitant

DESDE fa alguns dies, la gent de la Casa Gran no pensa més que en una cosa: en l'aigua.

L'encariment del pa, el mal estat del paviment de molts carrers, la paralització de les obres de la Reforma, l'afflictiva situació del tresor municipal...

¿Com s'ha produït aquesta extranya obsessió hidròfila?...

A punt ficso, no se sab. Però, si s'ignoren les causes, els efectes estan a la vista de tothom.

El qui té sed—diu l'adagi—no mira de quina aigua beu.

Aixís se troba avui la Corporació municipal de Barcelona: té sed, y, sigui d'aquesta aigua, sigui d'aquella, vol beure.

¿Que la mina de Moncada no dona l'abast?... S'acudirà a un riu. ¿Que ab un riu no n'hi ha prou?... Vinguen Dos Rius...

La qüestió es poder calmar tot seguit, sense demora, la violentíssima sed que abrusa les entranyes de l'Excelentíssim Ajuntament.

**

—¿Quant val aquesta aigua?—varen dir un dia nostres assedegats regidors als amos de Dos Rius.

Els amos de Dos Rius rumiaren una estona, y, després de fer uns quants números, varen contestar:

—Cent milions de pessetes.

—¿Es l'últim?

—Ni un xavo menys.—

Era tanta la sed que l'Ajuntament tenia, que si l'opinió, alarmada, no arriba a alsar el crit, cent milions de pessetes s'haurien donat per les aigües que la companyia de Dos Rius oferia a Barcelona.

¿De cinc milions?... ¿De deu?... ¿De quinze?...

—T'ho poso a sentatadós milions de pessetes—va dir la companyia de Dos Rius, demostrant que tenia tantes ganes de vendre com l'Ajuntament de comprar.— Me sembla que aquest preu...—

En efecte: aquest preu es vintivuit milions de pessetes més barato que'l que primer havia demanat, però això precisament es lo que escama al public. Perquè, es lo que ell diu:

—¿Com no haig de mirar ab recel un negoci de tan elástica naturalesa que permet fer rebaixes de vintivuit milions?...—

Ahir Dos Rius donava les aigües per cent milions justos.

Avui les dona per setantadós.

¿Qui ens assegura que, ben treballada la cosa y tornant, la companyia, a comptarho més bé, no'ns farà una altra rebaixa tan considerable, o més, que la primera?

Per aquest cantó, les aigües, risquin o rasquin els seus patrocinadors, s'han enterbolit d'un modo sensible.

Barcelona, pensativa, les veu corre, y, involuntariament, murmura:

—¡Ai, carambes!... ¿Per què devien demanarne vintivuit milions més de lo que sembla que valen?...

**

—¡Bé, bé! De totes maneres—criden els senyors de la Casa Gran, com si volguessin, ab aquets cops de bombo, ofegar el soroll dels milions que dansen en el negoci.—de totes maneres, Barcelona necessita imperiosament municipalisar el seu servei d'aigües.—

Potser sí que ho necessita; però ¿qui ho diu, això?

¡L'Ajuntament! ¡Una corporació que a hores d'ara podria ja haver municipalisat el servei de gas, y no ho ha fet per haver cedit els drets que tenia sobre la fabrica Lebon; un Consell municipal que podent fer a la ciutat propietaria dels tramvies l'any 1945, aplassa la reversió fins l'any 1972; uns administradors que volien

arrendar els consums, que han cedit a una empresa particular el servei de neteja pública!...

¡Aquets, aquets que a tota hora han desmunicipalisat lo que han pogut, són els que ara parlen de municipalisar les aigües, adquirint cles que ja tenim a dins de Barcelona per una barbaritat de milions!...

Sinó que'l projecte, en l'estat en que's troba actualment, no's presta gaire pera ferhi broma, hauriem de reconeixer la raó ab que un adorador de Bacus el criticava l'altre dia a la porta d'una taberna.

—¡Municipalisarnos l'aigua!—deia el borratxo.—¡Vaia una ocurrencia!... El ví ens haurien de municipalisar.

MATIAS BONAFÉ

Primers síntomas

A demostració més palesa del viu desitj que sent el poble espanyol d'entrar decididament en la vida del progrés, es que ha posat en un mal intencionat comte de Romanones la confiança que no havia posat mai en un ben intencionat Canalejas.

Nosaltres no volem moure'ns del compas d'espera que hem obert, y esperarem el temps prudencial que les circumstancias aconsellin, pera sortir de nostra situació espectant y aplaudir o censurar l'obra que fassi el partit liberal; però, mentres tant, sia'ns permès registrar, sense comentarlos, els senyals sintomatics de lo que ha de succeir.

No hem de comptar com a tanto, en favor de la llibertat, cap mena de programa que formulin els capitosts de la política actual. Estem massa avesats a que'ns expliquin sopars de duro y ens haguem d'acontentar ab les tristes mongetes. Jutjarem pels actes y no per les paraules; pels fets y no per les intencions.

En la qüestió religiosa ja tenim un botó de mostra. L'energic comte de Romanones vol resoldrela d'acord ab el Sant Pare. Nosaltres creiem en la sobirania de l'Estat en tots els ordres; però el Govern liberal creu que, en les coses que interessin als capellans, hem de compartir els nostres drets ab Roma. Ja s'ha prorrogat l'inútil llei «del candau», o, com si diguessim, ja s'ha trobat la manera de seguir no fent res en la qüestió religiosa.

La llei de jurisdiccions quedarà derogada. Tothom està d'acord pera que desaparegui una llei tan iniqüa. Lo que hi haurà es que's portaran al codic militar tots aquells punts essencials que, pera la millor salvaguarda de l'honor militar, figuren en l'odiada llei. Parlant d'una

manera ben entesa pera tothom: fins ara ens pegaven ab una vara de freixa; ara ho faran ab un vit de bou. Sempre es un rebre més suau.

Decididament s'equivoquen els qui creuen que'l desitj del Rei de consultar al nostre Azcarate es una jugaretta de l'entremaliat Romanones y no una nova orientació de la política monàrquica. Els primers síntomas indiquen que en Romanones treballa de ferm pera preparar l'adveniment de la Santa Democracia, y, pera que ningu li destorbi obra tan santa, deixa les Corts tancades y no demostra pressa pera obrirles. La Llibertat ha estat tant temps sense sortir de casa, que'ls aires del Congrés podrien esserli de greus resultats. En Romanones ens demana paciencia, y desde la taula del seu despatx elabora pausadament, calladament, però sólidament, l'obra de nostra redempció. Y qui dia passa, any empeny.

JEPH DE JESPU

jutjar per les apariencies, sembla que va a inaugurar-se una era de lliberalisme y democracia que ha de deixarnos blaus. (Sense ironia).

El Govern diu que està animat dels millors propòsits en aquest sentit, y es public y notori que'l comte compta ab l'apoi dels partits avensats y ab la confiança d'altres esferes.

¡Endavant! Els aconteixements no deurán ferse esperar gaire.

¡Es ben felis coincidència la que's registra aquest any! El desitj d'avens se'ns mostra en tots els ordres socials: reis y pobles, alts y baixos, tot camina y va endavant... Pera avensar, fins s'avensa, aquest any, el Carnaval.

¡Quina manera de badar, cavallers!... ¡Tant que'ns havíem trencat el cap pera veure si endevinavem qui seria el nou president de la República francesa, y no havernos sapigut adonar de que teníem el seu nom al davant dels ulls, escrit ab caracters indelebables!...

Un periodista francès ha tingut l'amabilitat d'explicarnosho. La designació del president, que l'altre divendres resultà elegit en el Congrés de Versalles, venia ja clarament indicada

en la llista dels seus antecessors. ¿No són, aquets, MM. Thiers, Mac-Mahon, Grévy, Carnot, Casimir Périer, Felix Faure, Loubet y Fallières?

Doncs arrellgirinse degudament aquets vuit noms y queda tot seguit resolt el problema.

CASIMIR PÉRIER
LOUBET
THIERS
CARNOT
MAC-MAHON
FELIX FAURE
FALLIÈRES
GRÉVY

¿Volen res més senzill?

Feminisme.

Demà, diumenge, a les onze del mati, don Joan Paulis, de l'«Institut de Ciències Medic-juridic-socials», donarà una pública conferencia a l'«Ateneo Barcelonés».

El conferenciant s'extendrà sobre'l treball femení (ram de l'agulla), tractant de la seva explotació y miseria.

Augurem un exit al senyor Paulis. Ell sab de què se les heu, en aqueixes materies, y es un gran defensor de la classe obrera femenina.

Al revés de molts moralistes de sagristia, que, quan s'extenen sobre les dones, són, generalment, pera fins d'indole ben diversa.

¡Sensació, cavallers!

En Sol y Ortega ha obert la boca.

Y no l'ha oberta pera menjar ni badallar, com té per costum, sino pera parlar dels assumptes trascendentals que actualment fan trontollar la política espanyola.

¿Què ha dit, en Sol y Ortega?

Que'l deixessin rumiar uns quants dies, que ja farà declaracions.

Esperem ab l'ai al cor..., però asseguts, naturalment.

Els y nosaltres

—Ja ho veus—va dirme el francès.—

Ab la més serena calma, sense trastornar el compas de la nostra habitual marxa, hem mudat el president en cinc hores mal comptades.

¿Què vol di allò de passar el poder d'un home a l'altre, solament perquè aquest es l'hereu d'aquell?... Aquí a Fransa no s'hereda això.

Escullim, entre l'hermosa parada de figures culminants, la més digna y la més sàbia; la posem damunt de tots els servidors de la patria, y ja està.

Durant set anys, el ciutadà que ara acaba d'esser ungit capitost, obtindrà el nostre homenatge... mentres presideixi bé y's porti com la llei mana;

mes, aquets set anys finits, se'n tornarà, l'home, a casa y ab tota tranquil·litat en proclamarem un altre que serà, com ho es aquest, el més discret y el més apte dels patricis que llavors figurin en la parada.

Això—va afegir el francès,—aquest dret inapreciable de triar el nostre capdill entre'ls millors de nosaltres, ¿sabs tu com l'hem conquistat? Llegint mil y mil vegades l'arid llibre Dels debers;

fent molts anys d'aprenentatge en el taller lluminós de la santa Democracia; predicant la llibertat, no ab enciseres paraules, sino ab fets, que són sermons de més segura eficacia;

no desoiant mai la veu dels directors de les masses, y estant sempre disposats, per la salvació de Fransa, a donar sens regateig l'existencia, el cor y l'ànima.

¿Y vosaltres?—va afegir.— ¿Com ho teniu allà a Espanya?

—¡Molt bé!—li vaig contestar.— Sense capficarnos gaire ab les hermoses llistons que l'experiencia ens regala, els espanyols continuem

La qüestió de les aigües

—Però, si la de Dos Rius no es bona y l'altra tampoc, ¿com ho hem d'arreglar?

—¡Aleshores haurà arribat la nostra, que tothom gastarà aigua beneïta!

DIJARROL

burlantnos els uns dels altres,
jugant a fer comitès
y assamblees sobiranes,
aplaudint als oradors
que tenen més bona labia,
creient que «la nostra» està
si's proclama o no's proclama,
pagant les contribucions
ab mansuetut admirable...
y fundant un nou partit
cada dos o tres setmanes.

C. GUMÀ

El nou president de la República francesa

LA Fransa acaba de trobar, en l'alta personalitat de M. Raymond Poincaré, el cap d'Estat que convenia al seu avenir y al seu esplendor. Ha entrat la República francesa en un període de prosperitat y de prestigi mundial, y li calia confiar la suprema magistratura de la nació a un home de gran intel·ligència y d'extraordinaris mereixements. Y M. Poincaré, en el qual s'apleguen les nobles virtuts del seny y de l'energia, y ha conquerit un dels més alts llocs de la política interior de Fransa y de la política internacional europea, satisfà plenament les necessitats actuals de la República.

Volia la tradició que la persona del president de la República fos un home prudent y simpàtic, però sense influència y quasi sense intervenció en el desenrotllament de la política interior y exterior. Així, la presidència tenia un caràcter passiu y decoratiu. Però no es això lo que avui convé a la Fransa. Aquesta necessita, ara, enfortir y enlairar el prestigi de la seva més alta representació, fent que, dintre'l major respecte a la Constitució y al règim democràtic, el president de la República esdevingui actiu y que, ab la seva acció, dongui un caràcter de continuïtat a l'obra del Parlament y dels ministres.

De segur que M. Poincaré, en l'exercici de les seves funcions, s'inspirarà en aquet sentit. El seu pas per l'Eliseu renovarà fecondament el caràcter de la primera magistratura nacional. Tot aixecant el nivell d'aquesta, li donarà un tò més democràtic, menys reial. Prescindirà de certes vanes fórmules d'etiqueta y obrarà, en molts aspectes, com un ciutadà.

**

M. Poincaré es un model d'austeritat y d'honoradesa, tant en la seva vida pública com en la seva vida privada. Es, aquet, un merit que

L'home del dia

M. RAYMOND POINCARÉ
nou President de la República Francesa.

amics y enemics li reconeixen per igual. És lleal, coratjós y obstinat, com a bon fill de la Lorena.

Un dels episodis més simpàtics de la seva vida política, es el de l'intervenció sensacional que va tenir en la famosíssima qüestió Dreyfus. En els dies més agitats y tempestuosos de l'afaire, els enemics d'en Dreyfus contrarrestaven la campanya que's feia en favor del capità injustament condemnat, ab l'afirmació, feta a mitja vèu, de que hi havia proves secretes, absolutament convincents de la culpabilitat d'en Dreyfus, y que aquet mateix s'havia con-

fessat autor del delictes d'alta traïció que se li imputava; però que, per gravíssimes raons diplomàtiques, no's podien fer públiques les tals proves; de les quals, no obstant, varen tenir coneixement els ministres del gabinet Dupuy (1893). Y heusaquí que M. Poincaré, que havia format part d'aquell gabinet, pujà l'any 1899 a la tribuna de la Cambra dels diputats pera declarar solemniament que ni ell ni els seus companys de govern havien sabut res de les preteses proves secretes contra el capità Dreyfus. L'efecte d'aquestes declaracions va esser formidable. Desde aleshores, els enemics del

condemnat de l'illa del Diable's varen haver de batre en retirada.

M. Poincaré es encara un home jove. Té 52 anys. Ha exercit, ab gran amor, la seva professió d'advocat. Es membre de l'Academia francesa y autor de diverses obres jurídiques y socials. Fins ara ha militat en el partit de l'Aliansa democràtica, que es un dels que en el Parlament constitueixen la majoria d'esquerra republicana. Pot confiar-se en que'ls set anys de la presidència de M. Raymond Poincaré, seran gloriosos pera la República francesa.

FULMEN

REPICS
ELS nostres veïns de Fransa's queixen de que'ls alemanys importen a casa seva, anyalment, una grossa quantitat d'opi; manera de fomentar el vici y d'acabar aviat ab el jovent enemic.

Y tenen raó d'estar cremats. No precisament per això del vici, sinó per que això d'envialshi opi a tot past es tractarlos de xinos.

Y pot molt ben esser que, això de tractarlos de xinos, un dia ho altre porti quá.

A darrera hora sembla que fins en Cambó s'ha fet partidari de la compra de Dos Rius.

Diu que adquirir aqueixes aigües es un negoci.

Es lo que diuen també els amics de la Pubilla:
«Negoci, per segons qui, no direm pas que no ho sia».

Diumenge passat varen celebrar junta general els camalics místics «Portants de l'imatge de Crist», que funcionen baix el nom de «Els setantadós».

Vetaquí un número cabalistic d'actualitat. Avui ens interessen molt, als barcelonins, els setantadós...

¡Però són els setantadós milions de pessetes de les aigües!

En Bertrán y Musitu ha anat cap a Madrid. Es clar, devia sentir parlar de grans canvis y de sensacionals transformacions polítiques, y..., ¡cap allà't dic!, a veure si li donaven una cartereta, encara que sols fos de les d'anar a estudi.

Això ens confirma l'idea que del parent d'en Güell teniem formada.

¡Té un gran nas en Bertrán y Musitu!

Vegin si es estar d'ullera, el nostre gran cassador: abans de sortir a cassera, d'un tret ja ha matat un tort.

A un centenar arribava el número d'assistents al banquet dels conservadors, el dia del sant del Rei.

El banquet varen celebrar-lo a la «Maison Dorée».

Es la casa que'ls pertocava. Una maison tan dorée com el seu somni de tornar a remenar l'olla del poder, que també es bastant doré.

El «Centre Popular Catalanista» ha nomenat president del seu consell directiu al senyor Pena y secretari al senyor Pla.

Y un amic meu, que fa xistos, va dir-me: —¡Què s'hi farà!... N'hi han que per tot passen Pena; n'hi han que tot ho troben Pla.

Els automobilistes de Sevilla han nomenat president honorari de la seva societat a don Alfons.

Mentres no's tracti sinó d'un nomenament més o menys sevillano, encara, com aquell.

Lo trist fora que'ls amics del taf-taf l'obliguessin a actuar de rei-automobilista.

Ara que và per bon camí, seria llàstima que la febre de la velocitat el llessés a una pana irremeiable.

D'una circular que'l ferm monarquic senyor Micó m'envia per correu, acabo d'extreure el següent paragraf:

«A primeros del próximo Febrero saldrá a luz La Nación...»

¡Ja era hora!
¡Feia tant temps que la pobre nació vivia a les fosques.

Janer

—¿No som al mes dels gats?... Doncs ¡no vindrà d'un, qué dimoni!

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.^o